

AVRUPA KONSEYİ BAKANLAR KOMİTESİ'NİN GENÇLİK SUÇLULUĞU İLE İLGİLİ ÇEŞİTLİ KARARLARI

1.AVRUPA KONSEYİ BAKANLAR KOMİTESİ (78) 62 SAYILI KARAR

GENÇLİK SUÇLULUĞU VE SOSYAL DEĞİŞİM HAKKINDA

(Bakanlar Komitesi tarafından, Bakanlar Temsilcilerinin 296. toplantısında, 29 Kasım 1978 tarihinde kabul edilmiştir)

Bakanlar Komitesi,

Avrupa Konseyi üye devletlerinin, gençlerin (young) korunması ve onlara ilişkin ceza politikasına dair ortak ilkeler belirlemenin faydasını göz önünde bulundurarak;

Çağdaş toplumda, özellikle teknolojik ilerleme, kentleşme ve kitle iletişim araçlarının gelişimiyle bağlantılı olarak önemli değişikliklerin yaşanmakta olduğu gerçeğini göz önünde bulundurarak;

Bu değişikliklerin kişiler arası ilişkileri, özellikle aile içindekileri etkilediğini ve bazen gençlerin kişisel ve sosyal gelişimi üzerinde olumsuz etkileri olduğunu göz önünde bulundurarak;

Hükümetlerin, sosyal değişimin olumlu yönlerinden en iyi şekilde yararlanan ve istenmeyen sonuçlarını sınırlayan önlemler alarak çok şey kazanacağını düşünerek;

Gençlerin sosyal entegrasyonunun öncelikle yargı organlarının görevi olmadığını, ağırlıklı olarak sosyal politika ve onun geliştirilmesi kapsamına girdiğini düşünerek;

Aşağıdaki eylemlerin gençlerin sosyalleşmesini olumlu yönde etkilemeye uygun olduğunu düşünerek:

- Çocuklu aileler için, özellikle büyük konut alanlarında, gençlerin mümkün olan en iyi gelişimini teşvik etmek için hizmetler ve uygun konaklama imkanları sağlayarak konut koşullarını ve sosyal tesisleri iyileştirmek;
- Tüm ergenlerin, ilgi ve yeteneklerine uygun mesleki eğitim alma fırsatına sahip olmasını sağlamak;
- Gençlerin iş dünyasıyla ilişkilendirilmesini sağlamak ve uzun süre işsiz kalmalarını önlemek için adımlar atmak;
- Çocuklu ailelere, özellikle en dezavandassız olanlara, maddi ve sosyal destek önlemlerini artırmak; çocukların bakım ve güvenliğini garanti altına almak;
- Okul sistemini, okulların her öğrencinin ihtiyaçlarını ve modern yaşamın gerekliliklerini karşılamasını sağlamak için gözden geçirmek ve gençler arasındaki psikolojik ve sosyal zorlukların

erken tespiti için düzenlemeler yapmak, böylece gençlerin normal sistem içinde eğitimlerine devam edebilmelerini sağlamak;

- Üyelerini topluma entegre etmeye yardımcı olan gençlik derneklerini ve spor ve boş zaman aktiviteleri organizasyonlarını teşvik etmek;
- Kitle iletişim araçlarını, gençlere yönelik önyargıları ve basmakalıp tepkileri sürdürmeyerek, gençlerin sorunlarına daha fazla ve daha yapıcı ilgi göstermeye teşvik etmek,
-

1. Gençlerin temel haklarının, kendilerini ilgilendiren tüm yargısal ve idari tedbirlere katılımları yoluyla korunmasını sağlamak;

b. Gençlere uygulanan yaptırımları ve diğer tedbirleri gözden geçirmek ve bunların eğitici ve sosyalleştirici içeriğini artırmak;

c. Özgürlüğü kısıtlayan yaptırımları ve diğer tedbirleri asgari düzeyde tutmak ve alternatif tedavi yöntemleri geliştirmek;

d. Büyük, izole edici kurumların kaldırılmasını ve bunların toplum tarafından desteklenen daha küçük kuruluşlarla değiştirilmesini sağlamak;

e. Kurumsal tedavi sırasında ve özellikle kurumsal tedaviden dışarıdaki özgürlüğe geçiş döneminde gençlere yardım etmeye özel önem vermek;

2. f. Gençleri marjinalleştirmekten kaçınırken risk altındaki gençlere daha etkili yardım sağlamak için küçükler hukukunu gözden geçirmek;

g. Toplumun, tehlikedeki gençlere yönelik tedbirlerin uygulanmasına katılımını geliştirmek;

h. Genel olarak gençlere sunulan tüm hizmetlerin risk altındaki küçüklere erişilebilir olmasını sağlamak;

i. Gençlere yardım etmekle ilgili tüm kuruluşların (sosyal ve eğitim hizmetleri, polis, mahkemeler vb.) faaliyetlerini koordine etmek;

j. İlgili profesyonel ekiplerin çalışmalarına aileleri ve gönüllüleri dahil etmek;

k. Tehlike altındaki gençler veya genç suçlulardan sorumlu hizmetlerin ve kurumların geliştirilmesiyle ilgilenenlerin eğitimini ve bilgilendirilmesini geliştirmek, böylece baskıcı tutumları değiştirmek;

Üye devletlerin hükümetlerini, sosyal politika alanında, özellikle önleyici tedbirlerin ailelerin ve gençlerin sosyalleşmesi üzerindeki etkisi ve sosyal dayanışmayı geliştirme araçları üzerine araştırmaları teşvik etmeye davet eder;

Hükümetlerden:

1. Bu kararın, açıklayıcı raporla birlikte, ilgili kurum ve dairelerde geniş çapta dağıtılmasını sağlamalarını;
2. Bu tavsiyelere ilişkin alınan önlemler hakkında her beş yılda bir Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne bir rapor göndermelerini talep eder. (Not İngilizce Metin : <https://rm.coe.int/16804e381c>)

2.AVRUPA KONSEYİ BAKANLAR KOMİTESİ TAVSİYE KARARI NO. R (87) 20

BAKANLAR KOMİTESİ'NİN ÜYE DEVLETLERE YÖNELİK

GENÇLİK (JUVENEİL) SUÇLULUĞUNA SOSYAL TEPKİLER HAKKINDA TAVSİYESİ

(Bakanlar Komitesi tarafından, Bakanlar Temsilcilerinin 410. toplantısında, 17 Eylül 1987 tarihinde kabul edilmiştir)

Bakanlar Komitesi, Avrupa Konseyi Statüsü'nün 15. b maddesi uyarınca,

Gençlerin gelişmekte olan varlıklar olduğunu ve bu nedenle onlara yönelik alınacak tüm tedbirlerin eğitici bir karakter taşıması gerektiğini göz önünde bulundurarak;

Gençlik suçluluğuna yönelik sosyal tepkilerin, küçüklerin (minor) kişiliklerini ve özel ihtiyaçlarını dikkate alması gerektiğini ve küçüklerin (minor) özellikle Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi'nde yer alan ilkelere dayalı olarak uzmanlaşmış müdahalelere ve gerektiğinde uzmanlaşmış muameleye ihtiyaç duyduğunu göz önünde bulundurarak;

Küçükler için ceza sisteminin, eğitim ve sosyal entegrasyon hedefini karakterize etmeye devam etmesi gerektiğine ve mümkün olduğunca küçükler için hapis cezasını ortadan kaldırması gerektiğine ikna olarak;

Küçüklere yönelik tedbirlerin tercihen kendi doğal çevrelerinde uygulanması ve toplumu, özellikle yerel düzeyde, işin içine katması gerektiğini göz önünde bulundurarak;

Küçüklere yetişkinlerle aynı usul güvencelerinin sağlanması gerektiğine ikna olarak;

Avrupa Konseyi'nin gençlik suçluluğu alanındaki önceki çalışmalarını ve özellikle Gençlik Suçluluğu ve Sosyal Değişim hakkındaki (78) 62 sayılı Kararı ile "Gençlik suçluluğunun önlenmesi: değişen bir toplumda sosyalleşme kurumlarının rolü" konulu 14. Kriminoloji Araştırma Konferansı'nın sonuçlarını dikkate alarak;

Birleşmiş Milletler Gençlik Adaleti İdaresi İçin Asgari Standart Kurallarını (Pekin Kuralları) göz önünde bulundurarak,

Üye devletlerin hükümetlerini, gerekiyorsa mevzuatlarını ve uygulamalarını aşağıdaki amaçlarla gözden geçirmeye davet eder:

I. Önleme

1. Gençlik (juvenile) uyumsuzluğu ve suçluluğunun önlenmesi için özel çabalar sarf etmeye veya bunlara devam etmeye:
 - a. Gençlerin (young people) sosyal entegrasyonunu teşvik eden kapsamlı bir politika uygulayarak;
 - b. Bu alanda ciddi zorluklar yaşayan gençlerin daha iyi entegrasyonu için okullarda veya gençlik veya spor örgütlerinde deneysel temelde özel yardım sağlayarak ve uzmanlaşmış programlar başlatarak;
 - c. Gençlere suç işleme fırsatlarını azaltacak teknik ve durumsal önlemler alarak

II. Diversion (Yönlendirme) - mediation

2. Küçüklerin ceza adalet sistemine girmesini ve bunun sonuçlarına maruz kalmasını önlemek amacıyla, savcılık düzeyinde (kovuşturmayaya yer olmadığı kararı) veya polisin kovuşturma fonksiyonu olduğu ülkelerde polis düzeyinde, yönlendirme (diversiyon) ve arabuluculuk prosedürlerinin geliştirilmesini teşvik etmeye; bu prosedürlerin uygulanmasına Çocuk Koruma Kurullarını veya hizmetlerini dahil etmeye;
3. Bu tür prosedürlerde aşağıdakileri sağlamak için gerekli önlemleri almaya:
 - Yönlendirmenin koşullandırıldığı tedbirlere küçüğün rızasının ve gerektiğinde ailesinin işbirliğinin sağlanması;
 - Küçüğün haklarına ve çıkarlarına olduğu kadar mağdurun haklarına ve çıkarlarına da uygun şekilde dikkat edilmesi;

III. Küçüklere Karşı Yargılama Usulleri

4. Küçüklerin etkili bir eğitim faaliyeti sağlamak amacıyla, haksız gecikmelerden kaçınarak daha hızlı yargılanmasını temin etmeye;
5. Gençlik mahkemeleri bulunan yerlerde, küçüklerin yetişkin mahkemelerine sevk edilmesinden kaçınmaya;
6. Küçüklerin mümkün olduğunca polis gözetiminde tutulmasından kaçınmaya ve her durumda, kovuşturma makamlarını bu gözetimin koşullarını denetlemeye teşvik etmeye;
7. Yaşta daha büyük küçükler tarafından işlenen çok ciddi suçların istisnai halleri dışında, küçüklerin tutuklanmasından kaçınmaya; bu hallerde, tutukluluğun süresini sınırlandırmaya ve küçükleri yetişkinlerden ayırmaya; bu tür kararların prensip olarak, bir sosyal hizmet biriminin alternatif önerileri üzerine istişarede bulunulduktan sonra verilmesini sağlamaya;
8. Küçüklerin usul boyunca, polis soruşturması da dahil olmak üzere, hukuki konumlarını, aşağıdakileri de tanıyarak güçlendirmeye:
 - Masumiyet karanesi;
 - Gerektiğinde resmi olarak atanan ve devlet tarafından ücreti ödenen bir avukattan yardım alma hakkı;
 - Usulün başından itibaren bilgilendirilmesi gereken ebeveynlerin veya başka bir yasal temsilcinin hazır bulunma hakkı;
 - Küçüklerin tanık çağırma, sorgulama ve çapraz sorgulama hakkı;

- Küçüklerin ikinci bir bilirkişi görüşü veya herhangi bir başka eşdeğer soruşturma önlemi talep etme imkanı;
 - Küçüklerin konuşma ve gerektiğinde kendileri için öngörülen tedbirler hakkında görüş bildirme hakkı;
 - İtiraz hakkı;
 - Hakkında verilen tedbir kararının gözden geçirilmesini talep etme hakkı;
 - Gençlerin özel hayatlarına saygı gösterilmesi hakkı;
9. Usulün çeşitli aşamalarındaki tüm ilgili kişilerin (polis, avukat, savcılar, hakimler, sosyal hizmet uzmanları) küçükler ve gençlik suçluluğu ile ilgili hukuk konusunda uzmanlaşmış eğitim almaları için düzenlemeleri teşvik etmeye;
10. Polis kayıtlarına küçüklerle ilgili kararların girişlerinin gizli tutulmasını ve sadece adli makamlara veya eşdeğer makamlara bildirilmesini ve bu kayıtların ilgili kişiler reşit olduktan sonra, ulusal hukukun öngördüğü zorlayıcı nedenler dışında kullanılmamasını sağlamaya;

IV. Müdahaleler

11. Genç suçlulara yönelik müdahalelerin tercihen küçüklerin doğal çevresinde aranmasını, onların eğitim hakkına ve kişiliklerine saygı göstermesini ve kişisel gelişimlerini desteklemesini sağlamaya;
12. Müdahalenin belirli bir süre ile sınırlı olmasını ve bu süreyi sadece adli makamların veya eşdeğer idari makamların belirleyebileceğini ve aynı makamların müdahaleyi öngörülenden daha önce sonlandırabileceğini sağlamaya;
13. Yatılı bakım zorunlu olduğunda:
- Küçüğün yaşına, zorluklarına ve geçmişine en uygun olanı sağlamak amacıyla yatılı bakım biçimlerini çeşitlendirmeye (koruyucu aileler, yuvalar);
 - Sosyal, ekonomik ve kültürel çevrelerine entegre edilmiş küçük ölçekli eğitim kurumları oluşturmaya;
 - Küçüğün kişisel özgürlüğünün mümkün olduğunca az kısıtlanmasını ve bunun yapılış şeklinin adli denetim altında kararlaştırılmasını sağlamaya;
 - Tüm yatılı eğitim biçimlerinde, mümkün olduğunda küçüğün ailesi ile ilişkilerini geliştirmeye;
 - Çok uzak veya erişilemez yerlerde gözetimden kaçınarak;
 - Gözetim yeri ile aile arasındaki teması sürdürerek;
14. Özgürlüğü kısıtlayıcı tedbirlere başvuruyu aşamalı olarak terk etme ve alternatif tedbirlerin sayısını artırma amacıyla, eğitim, mesleki eğitim ve boş zaman veya diğer faaliyetlerin kullanımı yoluyla daha fazla sosyal entegrasyon fırsatı sağlayanlara öncelik vermeye;
15. Bu tür tedbirler arasında, aşağıdakilere özellikle dikkat etmeye:
- Denetimli serbestlik gözetimi ve yardımını içerenler;
 - Yoğun eğitim faaliyeti (yoğun ara tedavi dahil) yoluyla küçüğün sosyal uyum kapasitelerini geliştirerek, suçlu davranışın devam etmesiyle başa çıkmayı amaçlayanlar;
 - Küçüğün suç faaliyeti nedeniyle verilen zararın tazminini gerektirenler;
 - Küçüğün yaşına ve eğitim ihtiyaçlarına uygun toplum hizmetini gerektirenler;
16. Ulusal mevzuat uyarınca, hapis cezasından kaçınılamadığı durumlarda:
- Küçüklerin durumuna uygun bir ceza skalası oluşturmaya ve yasaların yetişkinler için öngördüğünden daha elverişli koşullar getirmeye; özellikle yarı-açık cezaevi ve şartla tahliye elde etme ile erken salıverilme, ayrıca cezanın ertelenmesi ve iptali konularında;

- Mahkemelerden hapis cezaları için gerekçe göstermelerini istemeye;
 - Küçükleri yetişkinlerden ayırmaya veya, istisnai hallerde tedavi nedenleriyle entegrasyon tercih ediliyorsa, küçükleri yetişkinlerin zararlı etkilerinden korumaya;
 - Genç mahkumlara, tercihen toplumla işbirliği içinde, hem eğitim hem de mesleki eğitim sağlamaya veya topluma yeniden entegrasyona yardımcı olabilecek başka herhangi bir önlem almaya;
 - Tahliyeden sonra eğitim desteği ve küçüklerin sosyal rehabilitasyonu için olası yardım sağlamaya;
17. Gerekiyorsa, genç yetişkin suçlular hakkındaki mevzuatlarını, ilgili mahkemelerin aynı zamanda eğitici nitelikte ve sosyal entegrasyonu destekleyen, failin kişiliği göz önünde bulundurularak cezalar verebilme imkanına sahip olacak şekilde gözden geçirmeye;

V. Araştırma

18. Gençlik suçluluğu alanında karşılaştırmalı araştırmaları teşvik etmeye ve desteklemeye; böylece bu alandaki politikalara temel oluşturmak amacıyla aşağıdakilerin incelenmesine ağırlık vermeye:
- Önleme tedbirleri;
 - Polis ile gençler arasındaki ilişki;
 - Yeni suç politikalarının küçüklerle ilgili yargı sistemlerinin işleyişi üzerindeki etkisi;
 - Bu alanda çalışan herkes için uzmanlaşmış eğitim;
 - Gençlik suçluluğu ile genç yetişkin suçluluğunun karşılaştırmalı özellikleri ve bu yaş grupları için uygun yeniden eğitim ve sosyal entegrasyon tedbirleri;
 - Özgürlüğü kısıtlayıcı tedbirlerin alternatifleri;
 - Genç suçluların bakımında toplumun katılımı;
 - Bir yandan demografik faktörler ile işgücü piyasası, diğer yandan gençlik suçluluğu arasındaki ilişki;
 - Kitle iletişim araçlarının suçluluk ve suçluluğa tepkiler alanındaki rolü;
 - Gençlerin haklarının korunması için gençlik ombudsmanı veya şikayet kurulu gibi kurumlar;
 - Genç suçlular ile mağdurları arasında uzlaşma sağlayıcı tedbirler ve prosedürler.

Çeviri Notu: Bu çeviri, orijinal İngilizce metne sadık kalmaya çalışarak ve hukuki terminolojiyi koruyarak yapılmıştır. "Juvenile delinquency" terimi bağlama göre "gençlik suçluluğu" veya "olarak çevrilebilir. Bu metinde genellikle "gençlik suçluluğu" kullanılmıştır. "Diversion", suçlunun resmi yargılama sisteminden çıkarılıp alternatif çözümlere yönlendirilmesi anlamında "yönlendirme" olarak çevrilmiştir. "Custodial sentence" genellikle "hapis cezası" olarak karşılık bulmuştur.

(Not: İngilizce Metin <https://rm.coe.int/16804e313d>)

3.TAVSİYE KARARI NO. R (88) 6

BAKANLAR KOMİTESİ'NİN ÜYE DEVLETLERE YÖNELİK

GÖÇMEN AİLELERDEN GELEN GENÇLER ARASINDAKİ GENÇLİK (JUVENEİL) SUÇLULUĞUNA SOSYAL TEPKİLER HAKKINDA TAVSİYESİ

(Bakanlar Komitesi tarafından, Bakanlar Temsilcilerinin 416. toplantısında, 18 Nisan 1988 tarihinde kabul edilmiştir)

Bakanlar Komitesi, Avrupa Konseyi Statüsü'nün 15. b maddesi uyarınca,

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ilkelerine dikkat çekerek;

Günümüzde çoğu Avrupa toplumunun çok kültürlü ve çok ırklı yapısını ve Avrupa Konseyi üye devletlerinin politika oluştururken buna uyum sağlaması gerektiğini göz önünde bulundurarak;

Her devletin, ikamet ülkesinin sosyal hayatına katılımda vatandaşlar ile vatandaş olmayanlar arasında var olan farklılıkları mümkün olduğunca azaltma ihtiyacını dikkate alarak;

Gençlik suçluluğuna ilişkin herhangi bir politikanın, zorluk çeken gençlerin sosyal entegrasyonunu kolaylaştırmak için tedbirler almayı gerektirdiğini göz önünde bulundurarak;

Bu gençlerden, göçmen ailelerden gelenlerin ve özellikle ikinci nesil göçmenlerin özel ilgiyi hak ettiğini dikkate alarak;

Sonrakiler arasında suçlu davranışı önleme ihtiyacını, onlara yerli nüfus arasındaki gençlerle eşit kendini gerçekleştirme fırsatları vererek ve ikamet ülkesinin toplumuna tam olarak entegre olmalarını sağlayarak göz önünde bulundurarak;

Bu gençlerin, küçükler (minor) adalet sistemiyle temas ettiğinde, alınan eylemin onların sosyal entegrasyonunu teşvik etmesi için özel düzenlemeler yapılması gerektiğini dikkate alarak;

Avrupa Suç Sorunları Komitesi'nin gençlik suçluluğu ve göçmenler arasındaki suç alanındaki çalışmalarını, yani: Göçmen işçiler arasındaki suçluluğun yasal ve idari yönleri hakkında (75) 3 sayılı Kararı, Gençlik suçluluğu ve sosyal değişim hakkında (78) 62 sayılı Kararı, Yabancı mahkumlarla ilgili R (84) 12 sayılı Tavsiye Kararı ve Gençlik suçluluğuna sosyal tepkiler hakkında R (87) 20 sayılı Tavsiye Kararını dikkate alarak,

Üye devletlerin hükümetlerini, gençlik (juvenile) adalet sisteminde ve gençliğin sosyal entegrasyon

politikası çerçevesinde göçmen ailelerden gelen gençlere yönelik her türlü ayrımcı muameleden kaçınmak ve suçlu davranış sergileyenlerin bu sistem kapsamında mevcut tedbirlerden maksimum faydayı elde etmelerine yardımcı olmak için mevzuat ve uygulamada aşağıdaki önlemleri almaya davet eder:

I. Önleme

1. Diğer gençlerle eşdeğer bir sosyal statü edinebilmeleri için, mevcut tüm kurum ve sosyal kaynaklara erişimlerini teşvik etmek; bu amaçla, mevzuatta belirlenen düzenlemelere uygun olarak, genç göçmenlere ikamet ülkesinin vatandaşlığını edinme imkanı vermek;
2. Gençlik kulüpleri ve dernekleri, spor kulüpleri ve sosyal hizmetler dahil tüm gençlik imkanlarına katılımlarını teşvik etmek; bu çerçevede, bu grupların kültürel mirasını korumayı amaçlayan organizasyonları teşvik etmek;
3. Bu gençlere ve ailelerine, sosyal ve ailevi kriz durumlarında yeterli yardım ve destek sunmak;
4. Öğrencileri arasında bu gençlerden belirli bir orana sahip okulların, mümkün olduğunca, göçmen ve azınlık sorunlarına duyarlı daha fazla sayıda öğretmen, ev sahibi ülke ve menşe ülkenin dili ve medeniyeti konusunda eğitim, okul çalışmalarında ek destek gibi özel imkanlarla donatılmasını sağlamak;
5. Fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla, zorunlu okula devamın kızlar için de erkekler kadar etkili olmasını sağlamak;
6. Bu gençlerin, hatta daha sonraki bir aşamada bile, eğitime erişimini teşvik etmek ve iş bulma ve istihdamda kalma konusunda onlara bilgi ve yardım sunmak.

II. Polis

7. Genellikle zorluk çeken gençlerle ilk temas noktasını oluşturan polis hizmetlerinin, bu temaslar sırasında, bu gençlerin yaşadığı kültürel bağlamı dikkate alarak ayrımcı olmayan bir tutum benimsemesini sağlamak;
8. Sonuç olarak, çocuklardan sorumlu polis birimlerinde, temas halinde oldukları çeşitli etnik grupların kültürel değerleri ve davranış standartlarına odaklanan uzman eğitim almış yeterli sayıda polis memuru bulunmasını ve mümkünse göçmen geçmişinden gelen polis memurlarının yer almasını ve bu memurların gerekirse tercümanlara başvurabilmesini sağlamak;
9. Bu birimlerin, özellikle bu gençlere yeterli yardım ve rehberlik sağlayabilmek için, bu gençlerle ilgilenen derneklerle bağlantılar kurmasını sağlamak.

III. Gençlik adaleti ve bakım sistemi

10. Bu gençlerin, çocuk adaleti ve bakım sistemindeki yeniliklerden (yönlendirme, arabuluculuk, diğer yeni müdahale biçimleri vb.) genç vatandaşlarla eşit şekilde yararlanmasını sağlamak;
11. Usulün çeşitli aşamalarında küçüklerin dosyalarını ele alan kişilerin, ya etnik kökenleri ya da uzman eğitimleri sayesinde genç göçmenlerle tatmin edici bir şekilde iletişim kurabilmelerini sağlamak;

12. Gençlerin sorunlarını daha iyi anlamak ve sağlam temellere dayalı kararlar almak için ceza adaleti ve bakım sistemi görevlileri ile göçmen aileler veya küçüğün çevresindeki diğer kişiler arasındaki temasları yoğunlaştırmak ve iyileştirmek; bu amaçla, bu gençlerle ilgilenen derneklerin yardımını da sağlamak.

IV. Müdahaleler ve tedbirler

13. Basitleştirilmiş ve otomatik "kültürel" açıklamalardan kaçınmak için, gencin kişisel ve sosyal durumunun yeterli bir incelemesini yapmak; bu açıklamalar kültürel değerler ve çatışmalara dayandırılmamalıdır;

14. Bu gençlerin kurumlara yerleştirilmesinden sistematik olarak kaçınmak, yerli gençlerde olduğu gibi bu gençlere de kuruma yerleştirme ve hapis cezasına alternatif önlemlerin erişilebilir ve etkili bir şekilde uygulanabilmesi için gerekli kaynakları sağlamak;

15. Eğitim ve sosyal personelin bu gençlerin sorunları konusunda eğitilmesini ve mümkünse göçmen geçmişinden gelen üyeleri içermesini ve bu alanda deneyimi olan işbirlikçilere (profesyonel veya gönüllü) veya derneklere başvurabilmelerini sağlamak;

16. Aynı kökenden gelen gençlerin uzmanlaşmış kurumlarda gruplandırılmasından kaçınmak;

17. Bu müdahaleler sırasında, ilgili grupların dini inanç ve uygulamalarının, yemek uygulamaları da dahil olmak üzere, saygı görmesini sağlamak;

18. İstenirse, gençlerin aynı kültürel kökenden ailelere emanet edilebilmesi için, ulusal topraklarda var olan çeşitli toplulukları temsil eden koruyucu ailelerin istihdamını teşvik etmek;

19. Prensipten olarak, ikinci nesil göçmenlerin, reşit olmadan önce işledikleri suçlar nedeniyle, reşit olmadan önce veya daha sonra sınır dışı edilmelerinden kaçınmak.

V. Araştırma

20. Özellikle aşağıdaki konularda araştırmaları teşvik etmek:

- Genç göçmenlerin ve etnik veya kültürel azınlıklara ait gençlerin çocuk ceza adaleti sistemini algılayışı;
- Menşe ülkesine dönen gençlerin sorunları ve olası uyumsuzluk ve suçluluklarını önlemek için alınacak önlemler;
- Sosyal ve etnik ayrımcılık ve kurumsal uygulama;
- Bu gruplarla ilgili olayların ceza adaleti sistemine bildirilmesiyle ilgili uygulama;
- Medya tarafından genç göçmenlerin suçluluğunun bildiriminde ayrımcılık;
- Demografik değişikliklerin işgücü piyasası üzerindeki etkileri ve göçmenlerin konumu ile suçluluğun gelişimi üzerindeki etkisi;
- Genç göçmenlerin veya azınlıklara ait gençlerin mağduriyet çalışmaları, özellikle ırkçı saldırılar yoluyla;
- Çocuk adalet sisteminde çalışan personelin istihdam ve seçiminde etnik izleme.

(Not : İngilizce Metin : [https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:\[%2209000016804eadd0%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:[%2209000016804eadd0%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]}))

4.AVRUPA KONSEYİ BAKANLAR KOMİTESİ

Tavsiye Kararı Rec(2003)20

Bakanlar Komitesi'nin üye devletlere yönelik,

gençlik suçluluğu ile başa çıkmanın yeni yolları ve çocuk adaletinin rolü hakkındaki tavsiyesi

(Bakanlar Komitesi tarafından, Bakanlar Temsilcilerinin 853. toplantısında, 24 Eylül 2003 tarihinde kabul edilmiştir)

Bakanlar Komitesi, Avrupa Konseyi Statüsü'nün 15. b maddesi uyarınca,

Birçok Avrupa ülkesinde gençlik suçluluğunun acil bir endişe kaynağı olarak algılandığını göz önünde bulundurarak;

Genel gençlik suç oranlarının az çok istikrarlı kalmasına rağmen, gençlik suçluluğunun niteliği ve ciddiyetinin yeni tepkiler ve yeni müdahale yöntemleri gerektirdiği gerçeğinin farkında olarak;

Geleneksel ceza adaleti sisteminin, genç suçluların yetişkinlerden farklı olan özel eğitimsel ve sosyal ihtiyaçları göz önüne alındığında, tek başına yeterli çözümler sunamayabileceğini dikkate alarak;

Gençlik suçluluğuna yönelik tepkilerin, yaklaşım olarak disiplinler arası ve kurumlar arası olması ve toplumun farklı düzeylerinde (birey, aile, okul ve topluluk) rol oynayan çeşitli faktörleri ele alacak şekilde tasarlanması gerektiğine ikna olarak;

Yasal reşit olma yaşının, olgunluk yaşıyla mutlaka örtüşmediğini, bu nedenle genç yetişkin suçluların gençlere yönelik tepkilere benzer bazı tepkilere ihtiyaç duyabileceğini dikkate alarak;

Ayrıca, etnik azınlık üyeleri, genç kadınlar ve gruplar halinde suç işleyenler gibi bazı genç suçlu kategorilerinin özel müdahale programlarına ihtiyaç duyabileceğini dikkate alarak;

Diğerlerinin yanı sıra, Gençlik suçluluğuna sosyal tepkiler hakkındaki R (87) 20 No'lu Tavsiyeyi, Göçmen ailelerden gelen gençler arasında gençlik suçluluğuna sosyal tepkiler hakkındaki R (88) 6 No'lu Tavsiyeyi ve Suçluluğun önlenmesinde erken psikososyal müdahalenin rolü hakkındaki Rec(2000)20 No'lu Tavsiyeyi dikkate alarak;

Genç yetişkin suçlular ve suç politikası konulu 10. Kriminoloji Kolokyumu'nun (1991) sonucunu göz önünde bulundurarak;

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni, Çocukların Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'ni, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni, Birleşmiş Milletler Gençlik Adaleti İdaresi İçin Asgari Standart Kuralları'nı (Pekin Kuralları), Birleşmiş Milletler Gençlik Suçluluğunun Önlenmesi Yönergeleri'ni (Riyad Yönergeleri) ve Özgürlüğünden Yoksun Bırakılan Gençlerin Korunmasına İlişkin Birleşmiş Milletler Kuralları'nı göz önünde bulundurarak,

Üye devletlerin hükümetlerini:

- Mevzuat, politika ve uygulamalarında bu tavsiyede belirlenen ilke ve tedbirlerden yararlanmaya;
- Bu tavsiyeyi ve açıklayıcı muhtırasını tüm ilgili kurumların, medyanın ve kamuoyunun dikkatine sunmaya; ve
- Toplum yaptırımları ve tedbirleri için ayrı ve farklı Avrupa kurallarına ve gençler için Avrupa hapisane kurallarına duyulan ihtiyacı kabul etmeye davet eder.

I. Tanımlar

Bu tavsiye kapsamında:

- "Gençler", ceza sorumluluğu yaşına ulaşmış ancak reşit olma yaşına ulaşmamış kişileri ifade eder; ancak bu tavsiye, bu yaşların hemen altındaki ve üstündeki kişilere de uygulanabilir.
- "Suçluluk", ceza hukuku kapsamında ele alınan eylemleri ifade eder. Bazı ülkelerde idare veya medeni hukuk kapsamında ele alınabilen antisosyal ve/veya sapkın davranışları da kapsar.
- "Gençlik adaleti sistemi", gençlik suçlarıyla başa çıkmaya yönelik daha geniş bir yaklaşımın resmi bileşeni olarak tanımlanır. Çocuk mahkemesine ek olarak, polis, savcılık hizmeti, avukatlık mesleği, denetimli serbestlik hizmeti ve ceza kurumları gibi resmi kurum veya ajansları kapsar. Sağlık, eğitim, sosyal ve refah hizmetleri ile mağdur ve tanık desteği gibi sivil toplum kuruluşları gibi ilgili kurumlarla yakın işbirliği içinde çalışır.

II. Daha Stratejik Bir Yaklaşım

1. Çocuk adaletinin ve gençlik suçluluğuyla başa çıkmaya yönelik ilgili tedbirlerin temel amaçları şunlar olmalıdır:
 - i. Suç işlenmesini ve tekrarını önlemek;
 - ii. Suçluları (yeniden) sosyalleştirmek ve (yeniden) entegre etmek; ve
 - iii. Mağdurların ihtiyaç ve çıkarlarını ele almak.
2. Çocuk adaleti sistemi, suçun işlendiği daha geniş aile, okul, mahalle ve akran grubu bağlamını dikkate alan, gençlik suçluluğunu önlemeye yönelik daha geniş, toplum temelli bir stratejinin bir bileşeni olarak görülmelidir.
3. Kaynaklar özellikle ciddi, şiddet içeren, ısrarlı ve uyuşturucu ve alkolle bağlantılı suçlarla başa çıkmaya yönlendirilmelidir.
4. Etnik azınlık genç üyeleri, genç grupları, genç kadınlar ve ceza sorumluluğu yaşının altındakiler

tarafından suç işlenmesini ve tekrarını önlemek için daha uygun ve etkili tedbirler de geliştirilmelidir.

5. Genç suçlulara yönelik müdahaleler mümkün olduğunca, neyin işe yaradığı, kiminle ve hangi koşullar altında işe yaradığı konusundaki bilimsel kanıtlara dayanmalıdır.
6. Ayrımcılığı önlemek için kamu otoriteleri, yeni politika ve uygulamaların etnik azınlık genç üyeleri üzerindeki potansiyel sonuçlarına ilişkin "etki" beyanları hazırlamalıdır.

III. Yeni Tepkiler

7. Resmi kovuşturmayaya uygun alternatiflerin yelpazesinin genişletilmesine devam edilmelidir. Bunlar düzenli bir prosedürün parçası olmalı, orantılılık ilkesine saygı göstermeli, gencin yüksek yararını yansıtmalı ve prensip olarak yalnızca sorumluluğun serbestçe kabul edildiği durumlarda uygulanmalıdır.
8. Ciddi, şiddet içeren ve ısrarlı gençlik suçluluğunu ele almak için, üye devletler daha geniş bir yenilikçi ve daha etkili (ancak yine de orantılı) toplum yaptırımları ve tedbirleri yelpazesi geliştirmelidir. Bunlar doğrudan suç davranışının yanı sıra suçlunun ihtiyaçlarını da ele almalıdır. Ayrıca suçlunun ebeveynlerini veya diğer yasal vasilerini (aksi üretken olmadığı düşünülmedikçe) içermeli ve mümkün ve uygun olduğunda mağdura arabuluculuk, onarım ve tazminat sağlamalıdır.
9. Kusurluluk, suçlunun yaşını ve olgunluğunu daha iyi yansıtmalı ve bireysel sorumluluk arttıkça cezai tedbirlerin kademeli olarak uygulandığı, suçlunun gelişim aşamasıyla daha uyumlu olmalıdır.
10. Ebeveynlerin (veya yasal vasilerin) küçük çocukların suç davranışıyla ilgili sorumluluklarının farkına varmaları ve kabul etmeleri teşvik edilmelidir. Mahkeme duruşmalarına katılmalı (aksi üretken olmadığı düşünülmedikçe) ve mümkün olduğunda onlara yardım, destek ve rehberlik sunulmalıdır. Uygun olduğunda, danışmanlık veya ebeveyn eğitimi kurslarına katılmaları, çocuklarının okula devam etmesini sağlamaları ve resmi kurumlara toplum yaptırımları ve tedbirlerini uygulamada yardımcı olmaları istenmelidir.
11. Yetişkinliğe uzanan geçiş süreci göz önüne alındığında, 21 yaşın altındaki genç yetişkinlerin, hakim onları tam yetişkinler kadar olgun ve eylemlerinden sorumlu olmadığı kanaatinde olduğu durumlarda, gençlere benzer şekilde muamele görmesi ve aynı müdahalelere tabi tutulması mümkün olmalıdır.
12. İşgücü piyasasına girişlerini kolaylaştırmak için, 21 yaşın altındaki genç yetişkin suçluların, işin niteliği aksini gerektirmedikçe, potansiyel işverenlere sabıka kayıtlarını açıklamak zorunda kalmaması için her türlü çaba gösterilmelidir.
13. Gelecekte yeniden suç işleme riskini değerlendirmek için araçlar geliştirilmeli, böylece müdahalelerin niteliği, yoğunluğu ve süresi, orantılılık ilkesini her zaman göz önünde bulundurarak, yeniden suç işleme riskinin yanı sıra suçlunun ihtiyaçlarıyla da yakından eşleştirilebilmelidir. Uygun olduğunda, ilgili kurumların bilgi paylaşımı teşvik edilmeli, ancak bu her zaman veri koruma mevzuatının gerekliliklerine uygun olarak yapılmalıdır.
14. Ceza yargılamasının her aşaması için kısa süreler belirlenmeli, gecikmeleri azaltmak ve gençlik suçluluğuna mümkün olan en hızlı şekilde tepki verilmesini sağlamak için. Her durumda, adaleti hızlandırmak ve etkinliği artırmak için alınan tedbirler, usulün gereklilikleri ile dengelenmelidir.
15. Gençler polis gözetiminde tutulduğunda, onların küçük olma statüleri, yaşları, savunmasızlıkları ve olgunluk düzeyleri dikkate alınmalıdır. Hakları ve güvenceleri, tam anlamalarını sağlayacak bir şekilde derhal kendilerine bildirilmelidir. Polis tarafından sorgulanırken, prensip olarak

ebeveynleri/yasal vasileri veya başka uygun bir yetişkin tarafından eşlik edilmelidirler. Ayrıca bir avukata ve doktora erişim hakkına sahip olmalıdırlar. Toplamda kırk sekiz saatten fazla polis gözetiminde tutulmamalı ve daha genç suçlular için bu sürenin daha da kısaltılması için her türlü çaba gösterilmelidir. Gençlerin polis gözetiminde tutulması, yetkili makamlar tarafından denetlenmelidir.

- 16.Son çare olarak, genç şüpheliler tutuklandığında, bu süre duruşmanın başlamasından önce altı aydan uzun olmamalıdır. Bu süre, ancak davanın araştırılmasında yer almayan bir hakimin, yargılamadaki herhangi bir gecikmenin istisnai durumlarla tamamen haklı gösterildiğinden emin olduğu durumlarda uzatılabilir.
- 17.Mümkün olduğunda, genç şüpheliler için tutukluluğa alternatifler (akrabaların yanına yerleştirme, koruyucu aileler veya diğer destekli konaklama biçimleri gibi) kullanılmalıdır. Tutukluluk hiçbir zaman bir ceza veya sindirme biçimi veya çocuk koruma veya ruh sağlığı tedbirlerinin yerine kullanılmamalıdır.
- 18.Bir genç şüpheliyi tutuklayarak daha fazla suçu önleyip önlemeyeceklerini değerlendirirken, mahkemeler gencin kişiliği ve sosyal koşulları hakkında kapsamlı ve güvenilir bilgilere dayanan tam bir risk değerlendirmesi yapmalıdır.
- 19.Özgürlüğünden yoksun bırakılan gençlerin salıverilmeye hazırlanması, cezalarının ilk gününden itibaren başlamalıdır. Tam bir ihtiyaç ve risk değerlendirmesi, salıverilmeye hazırlanan suçluların, koordineli bir şekilde, ilgili ihtiyaçlarını ele alarak tam olarak hazırlayan bir yeniden entegrasyon planına yönelik ilk adım olmalıdır.
- 20.Yeniden entegrasyona kademeli bir yaklaşım benimsenmeli, izin süreleri, açık kurumlar, şartlı erken salıverme ve yeniden yerleştirme birimleri kullanılmalıdır. Salıverme sonrası rehabilitasyon tedbirlerine kaynak yatırılmalı ve bu, her durumda dış kurumlarla yakın işbirliği içinde planlanıp yürütülmelidir.

IV. Uygulama

21. Gençlik suçluluğuna yönelik tepki, başlıca kamu kurumlarını (polis, denetimli serbestlik, gençlik ve sosyal refah, adli, eğitim, istihdam, sağlık ve konut yetkilileri) ve gönüllü ve özel sektörü içeren yerel ortaklıklar tarafından planlanmalı, koordine edilmeli ve sunulmalıdır. Bu tür ortaklıklar, ortak ve net tanımlanmış bir amaca ulaşmak için sorumlu ve hesap verebilir olmalı ve:

- İlk ve hizmet içi eğitim sağlamalı;
- Hizmetleri planlamalı, finanse etmeli ve sunmalı;
- Standartlar belirlemeli ve performansı izlemeli;
- Bilgi paylaşmalı (veri koruma ve mesleki sır saklama yasal gerekliliklerine uyarak ve ilgili kurumların özel görevlerini dikkate alarak); ve
- Etkinliği değerlendirmeli ve iyi uygulamaları yaymalıdır.

V. Haklar ve Güvenceler

22. Mevcut tavsiyede yer alan tüm yeni tepkiler ve prosedürler, ilgili uluslararası belgelerde belirlenen haklar ve güvenceler çerçevesinde değerlendirilmelidir.

VI. İzleme, Değerlendirme ve Bilgi Yayma

23. Hangi müdahalelerin işe yaradığına ilişkin bilgi tabanını artırmak için, bu tür müdahalelerin bağımsız bilimsel değerlendirmesine ve bulguların uygulayıcılara yayılmasına fon ayrılmalıdır.

24. Çocuk adaleti sisteminde etnik nedenlerle ayrımcılığı önlemek ve kültüre özgü müdahalelerin gerektiği durumları belirlemek için, çocuk adaleti sisteminin her bir aşamasında etnik azınlıkların katılımı ve muamelesi hakkında bilgi toplanmalı ve/veya araştırma yapılmalıdır.

25. Aşırı olumsuz algıları karşılamak, kamuoyunu bilgilendirmek ve kamu güvenini artırmak için, gençlik suçluluğu ve çocuk adaleti sisteminin çalışması ve etkinliği hakkında televizyon ve internet de dahil olmak üzere çok çeşitli kanalları kullanan bilgi stratejileri geliştirilmelidir. Bu, kişisel bilgileri veya bireysel bir suçlunun veya mağdurun kimliğinin tespit edilmesine yol açabilecek diğer verileri kullanıma sunmadan başarılmalıdır.

Not: İngilizce metin : [https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:\[%2209000016805df0b3%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:[%2209000016805df0b3%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]})

5. AVRUPA KONSEYİ BAKANLAR KOMİTESİ

Bakanlar Komitesi'nin üye devletlere yönelik, suçluluğun önlenmesinde erken psikososyal müdahalenin rolü hakkındaki Rec(2000)20 Sayılı Tavsiye Kararı

(Bakanlar Komitesi tarafından, Bakanlar Temsilcilerinin 72. toplantısında, 6 Ekim 2000 tarihinde kabul edilmiştir)

Bakanlar Komitesi, Avrupa Konseyi Statüsü'nün 15. b maddesi uyarınca,

Tüm Avrupa'da gençlik suçluluğunun giderek artan sıklığı ve bunun şu anda daha farklı, daha ısrarlı ve şiddetli biçimler alması konusundaki artan endişeyi göz önünde bulundurarak;

Erken yaşta suç işlemeye başlayanların ciddi suç davranışına girme riskinin en yüksek olduğunu ve genç suçluların giderek daha erken yaşlarda suç işlemeye başlama eğilimine dair bazı kanıtlar olduğunu akılda tutarak;

Her toplumun çocukların tam esenliğini sağlama ve çocuklara karşı sorumlulukları olanların çocukların çıkarlarına ve haklarına saygı göstermesini sağlama görevi olduğunu dikkate alarak;

Ailenin, ebeveynlerin ve çocukların sosyalleşmesi ve yetiştirilmesinden sorumlu olan diğer kişilerin birincil önemini akılda tutarak;

Çocukların hâlâ gelişim sürecinde olduğunu ve sosyalleşmelerindeki eksikliklerin suçluluğun başlamasına yol açabileceğini dikkate alarak;

Suçluluğu önleme anlamında her türlü tepkinin, çocukların olumsuz sosyal ve ekonomik koşullarını, sosyalleşme, kişilik ve özel ihtiyaçlarındaki eksiklikleri dikkate alarak, toplum genelinde çabalar gerektirdiğine ikna olarak;

Bir çocuk ısrarlı suç davranışına girme riski altındayken, bu tür davranışın özellikle koruyucu faktörleri teşvik ederek ve risk faktörlerini azaltarak etkili bir şekilde önlenmesini sağlamak için özel müdahaleler yapılması gerektiğini dikkate alarak;

Bu müdahalelerin devlet, yerel topluluk ve yerel kurumlar arasında ortaklık içerdiğini akılda tutarak;

Üye devletler arasında mevcut bölgesel ve ulusal organizasyon yapıları ve sosyo-ekonomik koşullardaki farklılıkların farkında olarak;

Suçluluğun önlenmesinin, etkili bir genel suç kontrol stratejisinin, aynı zamanda çocukların refahını etkileyen politikaların temel bir parçası olduğu göz önüne alındığında;

Suçluluğun önlenmesi ve kontrolü alanındaki tavsiyelerini, özellikle: Suçun önlenmesinin organizasyonu hakkında R (87) 19 No'lu Tavsiyeyi; Gençlik suçluluğuna sosyal tepkiler hakkında R (87) 20 No'lu Tavsiyeyi ve "Yeni sosyal stratejiler ve ceza adaleti sistemi" konulu 19. Kriminoloji Araştırma Konferansı'nın (1990) sonuç ve tavsiyelerine atıfta bulunarak dikkate alarak;

Aile ve sosyal hukuk alanındaki tavsiyelerini, özellikle, Aile içi şiddete ilişkin sosyal tedbirler hakkında R (90) 2 No'lu Tavsiyeyi; Çocuk istismarının tıbbi-sosyal yönleri hakkında R (93) 2 No'lu Tavsiyeyi ve Tutarlı ve entegre aile politikaları hakkında R (94) 14 No'lu Tavsiyeyi hatırlatarak;

Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi'ni ve ilgili sektörel tavsiyeleri akılda tutarak;

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni, Avrupa Sosyal Şartı'nı ve Çocukların Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'ni akılda tutarak;

Ayrıca Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni ve BM Gençlik Suçluluğunun Önlenmesi Yönergeleri'ni (Riyad Yönergeleri, Genel Kurul Kararı 45/112 ile kabul edilmiştir) akılda tutarak,

Üye devletlerin hükümetlerini:

- Suçluluğun önlenmesine yönelik erken psiko-sosyal müdahale ulusal stratejilerini tanıtmaya ve mevcut olduklarında teşvik etmeye;
- Bu stratejileri formüle ederken, bu tavsiyenin ekinde belirtilen ilke ve tedbirlerden yararlanmaya; ve
- Bu tavsiyeyi ve açıklayıcı muhtırasını ilgili tüm yetkili ve ilgili makamların dikkatine sunmaya ve genel suçla mücadele stratejileri tasarlarken bu metinleri dikkate almaya davet eder.

Rec(2000)20 Sayılı Tavsiye Kararı Ek'i

I. Tanımlar

Bu tavsiye kapsamında:

- **"Suçluluğun önlenmesi"**, işlenen suçların sayı ve ciddiyetini azaltmakla ilgilenen suç önlemenin aksine, gelecekte ısrarlı suç davranışına girme olasılığını azaltmayı amaçlayan tedbir ve faaliyetler anlamına gelir;
- **"Risk faktörleri"**, gelecekte ısrarlı suç davranışına girme olasılığını artıran bireysel özellikler veya sosyo-ekonomik, kültürel, demografik ve diğer koşullar anlamına gelir;
- **"Risk altındaki çocuklar"**, birden fazla risk faktörüne maruz kalan 18 yaşın altındaki kişiler anlamına gelir;
- **"Erken psikososyal müdahale"**, risk altındaki çocukları ayırt etmeyi ve gelecekte ısrarlı suç davranışına girme olasılıklarını azaltmayı amaçlayan her türlü tedbir veya faaliyet anlamına gelir;
- **"Koruyucu faktörler"**, çocukları gelecekte ısrarlı suç davranışına girme olasılığına karşı korumaya yardımcı olan belirli sosyo-ekonomik ve kültürel faktörlerin yanı sıra bireysel özellikler anlamına gelir;
- **"Ebeveyn sorumlulukları"**, özellikle çocuğun kişiliğine bakarak, çocukla kişisel ilişkiler sürdürerek ve çocuğun eğitimini, geçimini, yasal temsilini ve mal varlığının yönetimini sağlayarak, çocuğun duygusal, ahlaki ve maddi refahını sağlamayı amaçlayan bir dizi görev ve yetki toplamı anlamına gelir;
- **"Ebeveyn sorumluluğu sahipleri"**, ebeveynler ve ebeveyn sorumluluklarının bir kısmını veya tamamını kullanmaya yetkili diğer kişi veya kuruluşlar anlamına gelir.

II. Suçluluğu önlemede erken psikososyal müdahale programları

1. Suçluluğu önlemeye yönelik erken psikososyal müdahale programları, çocukların, ailelerin ve toplumun en iyi çıkarları doğrultusunda ve mevcut yasal normlara uygun olarak geliştirilmelidir. Özellikle çocukların ve ailelerinin mahremiyetine ve bütünlüğüne saygı göstermeli ve orantılılık, damgalamama ve ayrımcılık yapmama ilkelerini gereğince dikkate almalıdır.
2. Programlar, bir çocuğun hayatının birincil alanlarındaki – aile, okul (okul öncesi dahil), akran grubu ve yerel mahalle – mümkün olduğunca geniş bir risk faktörleri yelpazesini hedefleyen, ayrıca koruyucu faktörleri teşvik eden bir dizi ilgili tedbiri içermelidir. Aileleri desteklemek ve güçlendirmek, okula bağlılığı teşvik etmek, sorumlu, toplum yanlısı davranışı teşvik etmek ve daha güvenli ve daha uyumlu mahalleler geliştirmek için tedbirler içermelidir.
3. Risk faktörlerini hedefleyen tedbirler özellikle aşağıdakilere dikkat etmelidir:
 - Öğrenme güçlükleri ve hiperaktivite/dürtüsellik;
 - İstismar, ihmal, ebeveyn ayrılığı ve bir yatılı bakım veya refah kurumuna yerleştirme;
 - Zorbalık, ısrarlı okul devamsızlığı, okuldan uzaklaştırma, eğitim başarısızlığı ve kötü okul ortamı;
 - Irk ayrımcılığı, ebeveyn işsizliği ve uzun süreli yoksunluk;
 - Sapkın akran grupları veya tarikatlarla ilişki, madde bağımlılığı (ebeveyn madde bağımlılığı dahil), çocuk fuhuşu, dilencilik ve başıboş gezme.

4. Koruyucu faktörlerin teşvik edilmesini amaçlayan tedbirler özellikle aşağıdakileri teşvik etmelidir:
 - Sosyal ve bilişsel beceriler, toplum yanlısı değerler ve tutumlar ve başa çıkma becerileri;
 - Ebeveynlere ve kardeşlere güçlü bağlılık ve evde açık, tutarlı ve otoriter olmayan kurallar ve yaptırımlar;
 - Tüm çocukların başarı elde etme fırsatına sahip olduğu kapsayıcı ve şefkatli bir okul ortamı; ev dışındaki toplum yanlısı akranlara ve yetişkinlere güçlü bağlılık;
 - Yerel topluma bağlılık.
5. Mümkün olduğunca, tüm müdahaleler bilimsel olarak etkili olduğu kanıtlanmış tedbirlere dayanmalıdır, ancak yenilik için bir miktar alan kalmalıdır.
6. Suçluluğu önlemek için erken müdahaleye yeterli kaynak sağlandığından emin olunmalıdır.

III. Risk Altındaki Çocuklar

7. Risk altındaki çocukları ayırt etmek için, ulusal, bölgesel ve yerel kurumlar, kişisel verilerin korunmasına ilişkin ilgili yasal norm ve ilkelere saygı gösterirken, ilgili bilgileri toplama ve paylaşma için olanlar da dahil olmak üzere uygun yapılar ve süreçler geliştirmelidir.
8. Risk altındaki çocukları ayırt etmek ve ele almak için tasarlanan tüm araçlar, onların en iyi çıkarları doğrultusunda ve ebeveyn sorumluluğu sahiplerinin haklarına uygun olarak yürütülmelidir.
9. Bu araçlar, fiziksel ve psikolojik bütünlük veya mahremiyet hakkı gibi çocukların temel haklarına uymalıdır. İstisnalar yalnızca doğrudan çocuğun yararına olduğunda ve yasada izin verildiğinde yapılmalıdır.
10. Risk altındaki çocukların ebeveynleri ve/veya ebeveyn sorumluluğu sahipleri, bu çocuğun en iyi çıkarlarıyla açıkça bağdaşmadıkça, mümkün olan en kısa sürede bilgilendirilmelidir.

IV. Uygulama

11. Suçluluğu önlemek için erken müdahale programlarının geniş bir yelpazesinin sağlanması için yasal düzenlemelerin yanı sıra diğer düzenlemeler de geliştirilmelidir.
12. Erken müdahale stratejisinin geliştirilmesini teşvik etmek ve denetlemekle görevlendirilmek üzere bir bakanlıklar arası grup veya diğer disiplinler arası resmi/kamu organı oluşturulmalıdır. Bu grup veya organ veya yetkili kurum, ilgili bakanlıklar ve yerel ortaklıkların yanı sıra gönüllü ve özel sektör temsilcilerini de içermelidir. Grup veya organ veya yetkili kurum aynı zamanda standartlar belirlemekten, iyi uygulamaları belirlemekten ve yaymaktan da sorumlu olmalıdır.
13. Psikososyal müdahaleler uygulanırken aşağıdaki ilkeler uygulanmalıdır:

- **Etkililik:** Müdahaleler istenen amaçlara ulaşır, uygun zamanda gerçekleşir ve kaynak düzeyini hedeflenen risklerin ciddiyetiyle eşleştirir.
- **Asgari müdahale:** Müdahaleler uygundur ve mümkün olduğunca az müdahaleci olmalıdır.
- **Orantılılık:** Müdahaleler risk derecesiyle orantılı olmalıdır.
- **Damgalamama:** Müdahaleler çocukları, ailelerini ve topluluklarını suçlamaz veya utandırmaz.
- **Ayrımcılık yapmama:** Müdahaleler cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer görüş, ulusal veya sosyal köken, bir ulusal azınlıkla bağlantı, mülkiyet, doğum veya diğer statü gibi herhangi bir gerekçeyle ayırım yapmaz.

14. Programlar, kimin sorumlu olduğu net bir şekilde belirtilerek yerel ortaklıklar tarafından planlanmalı, koordine edilmeli ve sunulmalıdır. Çocukların sosyal refahı, sağlığı ve eğitiminden sorumlu olanları mutlaka içermelidir. Uygun görülürse, gençlik koruma, polis ve gönüllü ve özel sektör gibi diğer ilgili kurumlarla yakın işbirliği içinde çalışmalıdır.

15. Ortaklıklar, etkili karar alma, kaynak tahsisi, öncelik belirleme ve program uygulamasını sağlamak için uygun yapılar ve süreçler sağlamalıdır. Program uygulaması şunları içermelidir:

- Sorunun doğası ve potansiyel çözümler hakkında yerel toplulukları, çocukları ve ailelerini danışmaya katmak ve dahil etmek;
- Mevcut hizmetlerden, mevcut kaynakları yeniden tahsis ederek ve ayrıca sağlamada boşluklar tespit edildiğinde yeni kaynaklar sağlayarak yararlanmak;
- Mümkün olduğunca, neyin işe yaradığına dair bilimsel bilgiye dayalı bir eylem planı oluşturmak;
- Gerçekçi hedefler belirlemek;
- İlerlemeyi izlemek ve gözden geçirmek; ve
- Uygun kriterler kullanarak sonuçları değerlendirmek ve maliyet etkinliğini değerlendirmek.

16. Erken müdahale stratejileri, programları koordine eden, uygulayan ve değerlendirenler için ilk ve hizmet içi eğitime yönelik özel hükümler içermelidir.

17. Programlara katılım gönüllü veya sözleşmeli temelde düzenlenmelidir. Ebeveyn sorumluluğu sahiplerinin zorunlu katılımı yalnızca yükümlülüklerini yerine getirmek istemediklerinde ve bu mevcut yasal çerçevelerle uyumlu olduğunda ve ceza hukuku hükümlerini devreye sokmadığında istenmelidir.

V. Araştırma Öncelikleri

18. Suçluluğun doğası ve önlenmesi hakkındaki mevcut bilgi birikimini artırmak için, aşağıdaki konularda özel araştırmalara fon ayrılmalıdır:

- Suçluluğun doğası ve boyutu; suçlulukla ilişkili risk ve koruyucu faktörler; ve
- Suçluluğu önlemeye yönelik müdahalelerin maliyet etkinliğinin, uygulama sürecinin ve kurumlar arasında ve zaman içinde müdahalelerin koordinasyonunun bilimsel değerlendirmeleri.

19. Suçluluğa neyin neden olduğu ve neyin önlediği konusunda bilgi ve bilgi alışverişini teşvik etmek ve bunu politika yapımcıların kullanımına sunmak için, hem bilimsel topluluk içinde hem de bilimsel topluluk ile önleyici programları tasarlayan ve

uygulayanlar arasında ulusal ve uluslararası işbirliğini geliştirmenin yolları geliştirilmelidir.

Not. İngilizce metin : [https://search.coe.int/cm#{%22CoEIdentifier%22:\[%2209000016804f9b17%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm#{%22CoEIdentifier%22:[%2209000016804f9b17%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]})

EK : Avrupa Suç Sorunları Komitesin de ki Avrupa Bakanlık Komitesi ile ilgili 1962-2023 yılları rasındaki kararın bütünü : <https://www.coe.int/en/web/cdpc/resolutions-recommendations>